

TIETOSUOJAVALTUUTETUN
TOIMISTO

Mitä minusta tiedetään?

Tietosuojasääntelyn huomioiminen
tekoäly- ja hyvinvointisovelluksissa

25.9.2019

Tanja Muotka

Ylitarkastaja

Lainsäädäntö- ympäristö

Yleinen tietosuoja- asetus

- Milloin henkilötietoja voi käsitellä?
- Miten henkilötietoja tulee käsitellä?
- Rekisterinpitäjän velvollisuudet
- Rekisteröidyn oikeudet
- Valvontaviranomaisen tehtävät
- jne.

Tietosuoja laki

- Täsmennyksiä TSA:ssa säädettyyn
- Muun muassa rajoituksia rekisteröidyn oikeuksiin

Toimialaa koskeva erityislainsäädäntö

- Terveystietojen toimialaa koskeva substanssilainsäädäntö
- Esimerkiksi laki potilaan asemasta ja oikeuksista, lait sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä sekä toissijaisesta käsittelystä jne.

Tietosuoja

Henkilötietojen käsittelyn
pelisäännöt

Henkilötieto

Kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvät tiedot

käsittely

Toiminto tai toiminnot, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaalisesti

- Kerääminen	- Käyttö
- Tallentaminen	- Luovuttaminen
- Järjestäminen	- Yhdistäminen
- Säilyttäminen	- Rajoittaminen
- Muokkaaminen	- Poistaminen
- Haku	- jne

Tietosuojasääntelyä sovelletaan, kun henkilötietoja käsitellään automaattisesti

- riippumatta siitä,
muodostavatko tiedot
rekisterin vai ei

TSA:n soveltamisala (2 art.):

- Henkilötietojen käsittely, joka on
osittain tai kokonaan automaattista
sekä
- Sellaisten henkilötietojen käsittely
muussa kuin automaattisessa
muodossa, jotka muodostavat tai
joiden on tarkoitus muodostaa
rekisterin osa

Tietosuoja hankaloittaa perusteetonta
tietojen hyödyntämistä.

LUOTTAMUS.

tekoäly

hyvinvointi-
sovellukset

- Määritelmä?
- Käsitelläänkö henkilötietoja? Käsittelyperuste?
- Henkilötietojen käsittelyyn liittyvien roolien hahmottaminen
 - Kuka on rekisterinpitäjä, onko joku käsittelijä? Kuka määrittelee tavoitteet ja keinot?
- Mitä tavoitellaan? Eli käyttötarkoituksen määrittely
 - Voidaanko potilastietoja hyödyntää tähän tarkoitukseen? Huomioi erityislainsäädäntö!
- Tietosuojaperiaatteet
- Tietosuojaoikeudet
- Profiloidaanko?
- Tehdäänkö yksilöä koskevia päätöksiä automaattisesti?

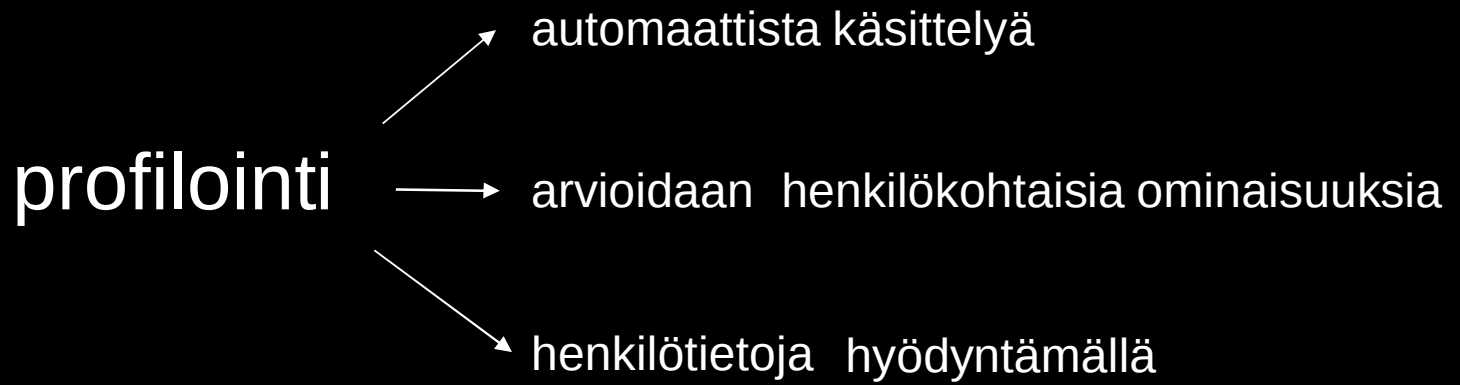

profilointi

Mitä tahansa henkilötietojen automaattista käsittelyä, jossa henkilötietoja käyttämällä arvioidaan luonnollisen henkilön tiettyjä henkilökohtaisia ominaisuuksia, erityisesti analysoidaan tai ennakoitetaan piirteitä, jotka liittyvät kyseisen luonnollisen henkilön työsuoritukseen, taloudelliseen tilanteeseen, terveyteen, henkilökohtaisiin mieltymyksiin, kiinnostuksen kohteisiin, luotettavuuteen, käyttäytymiseen sijaintiin tai liikkeisiin

(TSA 4 art. 4 kohta)

henkilötietojen käsittelyperuste

TSA 6 art.

Rekisteröi-
dyn
suostumus

Sopimus

Rekisterinpi-
täjän
lakisääteinen
velvoite

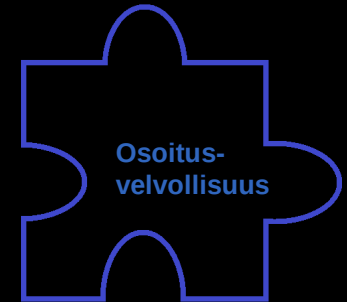
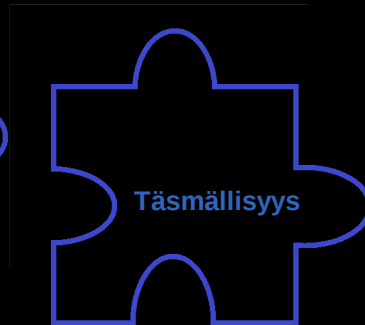
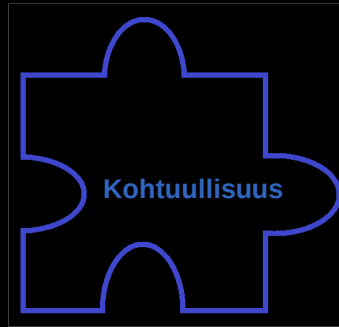
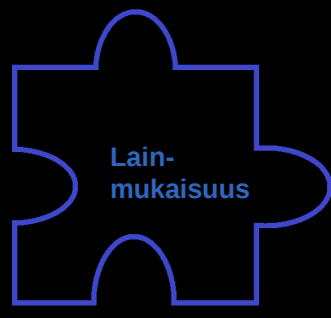
Yleistä etua
koskeva
tehtävä tai
julkinen valta

Elintärkeä
etu

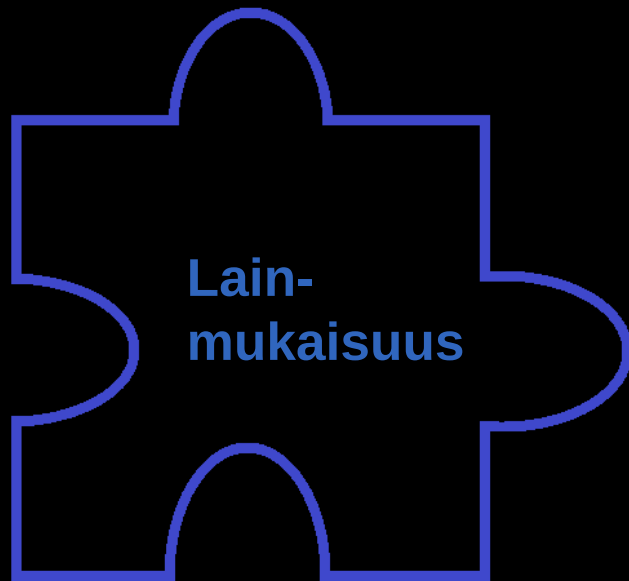
Oikeutettu
etu

Tietosuojaperiaatteet

Tietosuojaperiaatteiden noudattaminen ja TSA:n mukaisesti toimiminen edellyttävät toimintaa koskevan erityislainsäädännön noudattamista.

Tietosuojaoikeudet

Oikeus saada tietoa käsittelystä

Oikeus saada pääsy tietoihin

Tietojen poistaminen

Tietojen oikaiseminen

Rajoittamisoikeus

Siirto-oikeus

Vastustamisoikeus

Oikeus olla joutumatta automaattisen päätöksen kohteeksi

Oikeus olla
joutumatta
automaattisen
päättöksenteon
kohteeksi

Rekisteröidyllä on lähtökohtaisesti oikeus olla joutumatta sellaisten päätösten kohteeksi, jotka perustuvat pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja joilla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai jotka vaikuttavat häneen vastaavalla tavalla merkittävästi

Päätöksiä, jotka
perustuvat pelkästään automaattiseen käsittelyyn ja joilla on
oikeusvaikutuksia rekisteröityyn, tai jotka
vaikuttavat häneen vastaavalla tavalla merkittävästi
voidaan tehdä vain, jos

Päätös

- a) On välttämätön sopimuksen tekemistä tai täytäntöönpanoa varten,
- b) On hyväksytty rekisterinpitäjään sovellettavassa lainsäädännössä
 - Jossa vahvistetaan myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi, tai
- c) Perustuu rekisteröidyn nimenomaiseen suostumukseen

Päätöksiä, jotka perustuvat pelkästään automaattiseen käsittelyyn ja joilla on oikeusvaikutuksia rekisteröityyn, tai jotka vaikuttavat häneen vastaavalla tavalla merkittävästi voidaan tehdä **terveydentilatietoja hyödyntäen** vain, jos edellä mainittujen edellytysten lisäksi

- a) Käsittely perustuu rekisteröidyn nimenomaiseen suostumukseen (TSA 9 art. 2 a kohta), tai
- b) Käsittely on tarpeen yleistä etua koskevasta syystä lainsäädännön nojalla + oikeasuhteisuusvaatimus, asianmukaiset ja erityiset toimenpiteet rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi

Sekä rekisterinpitäjä toteuttaa asianmukaiset suojatoimet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi

+huomioitava, mitä potilastietojen käsittelystä säädetty erityislainsäädännössä

asianmukaiset suojatoimet

- Rekisteröidyn voitava
 - Vaatia ihmisen osallistumista tietojen käsittelyyn
 - Ilmaista näkemyksensä
 - Riitauttaa päätös
- Muita esimerkkejä:
 - Rekisterinpitäjän tulee arvioida käsittelemiään tietueita usein mahdollisten vinoutumien havaitsemiseksi
 - Algoritmeja tarkastavat järjestelmät
 - Päätösten täsmällisyyttä ja merkityksellisyyttä koskevat säännölliset tarkastukset
 - Syrjinnän estäviä menetelmiä

Automatisoitu päätöksenteko ja korostettu informointivelvollisuus

- Jos rekisterinpitäjä tekee edellä kuvattuja automatisoituja päätöksiä, sen on kiinnitettävä erityistä huomiota käsittelyn avoimuuteen
- Rekisterinpitäjän on
 - Ilmoitettava rekisteröidylle harjoittavansa tällaista toimintaa
 - Annettava merkityksellisiä tietoja käsittelyyn liittyvästä logiikasta, sekä
 - Selitettävä käsittelyn merkittävyys ja mahdolliset seuraukset

Tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi

- Tehtävä, muun muassa jos toteutetaan luonnollisten henkilöiden henkilökohtaisten ominaisuuksien järjestelmällistä ja kattavaa arviointia, joka perustuu automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja johtaa päätöksiin, joilla on luonnollista henkilöä koskevia oikeusvaikutuksia tai jotka vaikuttavat luonnolliseen henkilöön vastaavalla tavalla merkittävästi
- Sisältää vähintään
 - Kuvaus suunnitelluista käsittelytoimista ja käsittelyn tarkoituksista
 - Arvio käsittelytoimien tarpeellisuudesta ja oikeasuhtaisuudesta
 - Arvio rekisteröidyn oikeuksia ja vapauksia koskevista riskeistä
 - Suunnitellut toimenpiteet riskeihin puuttumiseksi

- Tarvittaessa ennakkokuulemispyyntö tietosuojavaltuutetun toimistolle

TIETOSUOJAVALTUUTETUN
TOIMISTO

Kiitos!

